

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

_____

« _____ » _____ 2024 року

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність - 017 Фізична культура і спорт

Освітня програма - Фізична культура і спорт різних груп населення

Компонент освітньої програми – обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія України та історія української культури» для здобуття рівня вищої освіти: бакалавр за спеціальністю: 017 – Фізична культура і спорт, освітня програма - Фізична культура і спорт різних груп населення / уклад. Полянський О.А., Труба Р.І. – Львів, 2024.

УКЛАДАЧІ ПРОГРАМИ:

Полянський Олег Арсенович, к.і.н., професор кафедри гуманітарних дисциплін

Труба Руслана Іванівна, к.і.н., доцент кафедри гуманітарних дисциплін

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін
Протокол № 1 від «_» серпня 2024 року

Завідувач кафедри гуманітарних дисциплін
Кандидат наук з фізичного виховання та спорту
доцент _____ Курчаба Т.М.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Освітня програма <i>Фізична культура і спорт різних груп населення</i>	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Спеціальність <i>017 Фізична культура і спорт</i>	Обов'язкова	
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат, конспект самопідготовки		1-й	1-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		II-й для студентів факультету педагогічної освіти	II-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента –	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	24	
		Семінарські	
		26	
		Самостійна робота	
		40 год.	
		Індивідуальні завдання	
		Вид контролю: екзамен	

Статус дисципліни: обов'язкова.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета та завдання

- подати наукову періодизацію історії України, характерні риси основних періодів української історії, їх особливості, визначальні події та явища в кожному з них;
- узагальнити досвід національного державотворення, традиції української державності, значення боротьби українського народу за її відродження та збереження;
- розкрити історію суспільно-політичних та соціально-економічних процесів в Україні, основні етапи українського національно-визвольного руху, його конкретний зміст та організаційні форми, визначити місце і роль в українській історії видатних історичних осіб;
- висвітлити зміст і особливості розвитку української матеріальної та духовної культури, її взаємозв'язок із світовою культурою.
- ознайомити студентів з основами сучасних підходів до історії національної культури, процесами її історичного розвитку та найбільш значними здобутками, формування системи знань про історичну та соціально-економічну обумовленість художньо-культурологічних процесів в Україні з найдавніших часів до початку XXI ст., розуміння пріоритетності таких знань.
- показати найважливіші події та явища української історії в контексті світової історії, роль України в системі міжнародних відносин.

Очікувані результати навчання

- оволодіти сучасними методами історичного пізнання, історичним термінологічно-понятійним апаратом;
- зрозуміти сутність, природу та генезис історичних явищ, вміти здійснювати їх аналіз та узагальнення, з'ясувати причинно-наслідкові зв'язки історичних подій і процесів;
- виважено оцінювати роль суб'єктивних і об'єктивних чинників в історичному процесі, подіях і явищах вітчизняної історії;
- знати основні праці вітчизняних і зарубіжних істориків, присвячених актуальним проблемам історії та культури України;
- основні періоди історичного розвитку української нації, етапи формування її державності;

- аргументовано відстоювати свої погляди, брати участь у дискусії з метою пошуку історичної істини;
- на основі методів наукового пошуку опанувати новітні історичні концепції;
- визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, теорії для аналізу й пояснення історичних фактів, явищ, процесів;
- оперувати головними культурологічними поняттями та орієнтуватися в багатому світі духовної культури України;
- застосовувати набуті знання для збагачення власної духовної культури та підвищення культурно-освітнього рівня.
- побудова усних та письмових висловлень про історичні події та явища (есе, доповідь).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **3** кредити ECTS.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти таких результатів навчання:

ЗК 2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Фахові компетентності:

СК 6. Здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту.

СК 10. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.

ПРН 2. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема I. Вступ до історії України. Первісне суспільство і перші державні утворення на території України

Предмет, завдання та періодизація курсу «Історія України». Джерела та історіографія. Початок формування людської цивілізації на території України. Періодизація первісного суспільства: палеоліт, мезоліт. Неолітична революція. Археологічні культури епохи міді-бронзи (енеоліт), заліза. Майнова та соціальна диференціація первісного суспільства.

Зародження державності. Перші етнічні утворення на території України. Кіммерійці, скіфи, сармати. Античні міста-держави Північного Причорномор'я. племена трипільської культури. Походження слов'ян: венеди, анти, склавини. Їх розселення, заняття, суспільний устрій, побут, звичаї. Готи і гуни. Протодержавні утворення східних слов'ян: антський і дулібський союз племен.

Походження українського народу та становлення його державності. Етнонім «Україна». Національна символіка.

Тема II. Київська Русь. Галицько-Волинське князівство: зародження державності українського народу (IX – перша половина XIV ст.)

Виникнення та становлення давньоруської держави. Заснування Києва. Кий, Щек, Хорив, Либідь. Східнослов'янські племінні союзи: поляни, сіверяни, древляни, уличі, тиверці, дуліби, бужани, волиняни, білі хорвати, кривичі, дреговичі, радимичі в'ятичі, словени. Походження топоніма «Русь». Норманська теорія. Князювання Аскольда і Дири (середина IX ст.). Внутрішня і зовнішня політика князів: Олега (882–912), Ігоря (912–945), Ольги (945–964), Святослава (964–972). піднесення й розквіт Київської Русі за Володимира Великого (980–1015) та Ярослава Мудрого (1019–1054). Хрещення Русі (988) та його історичне значення. Політичний устрій й соціально-економічний розвиток Київської Русі. Організація державної влади. «Руська правда». Основні верстви населення. Міжнародні зв'язки, культура, фізичне виховання в період Київської Русі. Політична роздробленість давньоруської держави: причини і наслідки. Володимир Мономах (1113–1125). Боротьба Русі з кочівниками: печеніги, половці. Монголо-татарська інвазія.

Особливості політичного й соціально-економічного розвитку Галицької та Волинської землі в XI–XII ст. Перемишльське, Звенигородське, Тербовлянське, Шумське князівства. Піднесення Галицького князівства за Володимиром (1141–1153) та Ярослава Осмомислом (1153–1187). Утворення Галицько-Волинської держави. Роман Мстиславович (1199–1205). Боярська смута. Боротьба Данила Галицького (1238–1264) за єдність Галицько-Волинського князівства. Зовнішня політика короля Данила. Занепад Галицько-Волинської держави. Лев Данилович (1264–1301), Юрій I Львович (1301–1315), Андрій і Лев (1315–1323), Юрій II (1323–1340). Місце і роль Галицько-Волинського князівства в історії української державності.

Тема III. Україна в другій половині XIV – першій половині XVII ст.: литовсько-польська доба

Перший поділ України іноземними державами: загарбання українських земель Польщею, Литвою, Московщиною, Угорщиною, Молдавією, Кримським ханством. Утворення поліетнічної литовсько-українсько-білоруської держави. Політика литовських князів на українських землях: Гедимін, Любарт, Ольгерд, Ягайло. Кревська унія (1385), Вітовт, Свидригайло. Литовські статuti (1529, 1566, 1588).

Польська експансія на українські землі. Городельська унія (1413). Люблінська унія (1569). Політичне, соціально-економічне та духовно-культурне становище українського народу. Утворення Кримського ханства (середина XV ст.) та його експансія на українські землі.

Виникнення та феномен українського козацтва (кінець XV ст.): генезис, характерні ознаки та особливості. Низове і реєстрове козацтво. Військова організація та воєнне мистецтво українського козацтва. Українське козацтво у міжнародних відносинах XVI – середина XVII ст. Утворення Запорозької Січі (середина XVI ст.). Д. Байда-Вишнівецький. Запорозька Січ як своєрідне втілення української козацької державності. П. Конашевич-Сагайдачний.

Тема IV. Українська національна революція середини XVII ст.: формування козацької держави

Причини, характер, рушійні сили та періодизація революції. Богдан Хмельницький (1595–1657). Військові дії у 1648–1653 рр. Перемоги під Жовтими Водами, Корсунем, Пилявцями, облога Львова та Замостя. Перемир'я з Польщею. Облога Збаража, Зборівська битва і Зборівський мирний договір (1649). Битва під Берестечком й Білоцерківський мирний договір (1651). Утворення Української гетьманської козацької держави, її політичний та адміністративно-територіальний устрій. Фінансова система та судочинство. Українська армія. Зміни в соціально-економічному житті. Військова козацька еліта: Максим Кривоніс, Іван Богун, Данило Нечай, Нестор Морозенко. Битви під Батогом (1652) та Жванцем (1653). Зовнішня політика Б. Хмельницького: молдавські походи, взаємини з Кримським ханством і Туреччиною. Українсько-російські стосунки. Переяславська угода та Березневі статті (1654) і їх наслідки для України. Віленське перемир'я (1656) й спроба зміни зовнішньої політичної орієнтації України. Смерть Б. Хмельницького (1657) й ускладнення політичної ситуації в Україні.

Тема V. Україна в другій половині XVII – XVIII ст.: доба Руйни та Гетьманщини

Ускладнення політичної ситуації в Україні після смерті Б. Хмельницького (1657). Обрання гетьманом Івана Виговського (1657–1659). Розрив з Московщиною. Укладення Гадяцького договору 1658 р. з Польщею. Битва під Конотопом (1659). Громадянська війна і поділ козацької України на Правобережну і Лівобережну, Ю. Хмельницький (1659–1663), І. Брюховецький (1663–1668), П. Тетеря (1663–1665). Боротьба за возз'єднання Української держави. Петро Дорошенко (1665–1676). Андрусівський трактат 1667 р. та Вічний мир 1686 р. й черговий поділ українських земель між Росією та Польщею. Д. Многогрішний (1668–1672), І. Самойлович (1672–1687). Українська державність наприкінці XVII на початку XVIII ст. Колоніальна політика Російської імперії щодо України. Гетьман Іван Мазепа (1687–1709), його внутрішня і зовнішня політика та роль в історії України. Розрив з Росією та союз із Швецією. Поразка під Полтавою (1709) та її наслідки для України. Поява української політичної еміграції. Пилип Орлик і його «Конституція» (1710), І. Скоропадський (1708–1722), П. Полуботок (1722–1723). Діяльність першої Малоросійської колегії. Гетьманування Д. Апостола (1727–1734). Діяльність Правління Гетьманського уряду. Відродження Гетьманства. Кирило Розумовський (1750–1764). Посилення колоніальної антиукраїнської політики Росії. Ліквідація Катериною II Гетьманщини (1764). Друга Малоросійська колегія. Ліквідація російським самодержавством Запорозької Січі (1775). Петро Калнишевський.

Тема VI. Україна у складі Російської та Австрійської імперій: колоніальна політика російського самодержавства та австрійського абсолютизму; національне відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)

Геополітичні зміни в Центрально-Східній Європі наприкінці XVIII ст. та їх наслідки для України. Україна в російсько-турецьких війнах другої половини XVIII – першої половини XIX ст. Приєднання до Російської імперії Південно-Східної України та Криму. Задунайська Січ. Азовське козацьке військо. Чорноморське Кубанське козацьке військо. Поділи Польщі та їх вплив на територіальні зміни в Україні. Приєднання до Російської імперії Правобережної

України. Французько-російська війна 1812 р. та Україна. Україна в європейській геополітичній системі кінця XVIII – початку XIX ст.

Політичне становище та соціально-економічний розвиток України у складі Російської імперії та Австрійської монархії. Національне відродження в Україні, його зміст та основні етапи. Роль історичних знань у формуванні національної свідомості. «Історія Русів». «Енеїда» І. Котляревського. Новий український театр. Українські етнографія та фольклористика, мовознавство. Виникнення та діяльність перших таємних організацій. Масонський та декабристський рухи в Україні. Кирило-Мефодіївське товариство в історії суспільно-політичного руху й культури України. М. Костомаров, В. Білозерський, Т. Шевченко. Особливості національного відродження на західноукраїнських землях. Львів-Перемишль-Львів – як центри національного руху. «Руська трійця» в історії суспільно-політичного руху й культури України. М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький. «Русалка Дністрова». Західноукраїнські землі в Європейській демократичній революції 1848 р.

Соціально-економічний розвиток України. Сільське господарство, промисловість, торгівля. Скасування кріпосного права та панщини на західно та східноукраїнських землях (1848, 1861). Реформи 60–70-х років. Особливості соціально-економічного розвитку українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій. Місце сільського господарства та промисловості України в системі економіки обох імперій. Специфіка формування соціальної структури української нації. Соціальні рухи в Україні у XIX – на початку XX ст. Селянський рух під проводом У. Кармелюка, Л. Кобилиці. Селянське повстання 1846 р. в Галичині. Боротьба за сервітути. Заворушення військових поселенців. Київська козаччина (1855). Похід у Таврію за волею (1856). Селянський рух у пореформений період. Робітничий рух: організаційні форми, соціальна і політична програма. Ставлення до національного питання. Селянський та робітничий рухи в контексті національно-визвольних змагань.

Суспільно-політичне життя та національний рух в Україні у другій половині XIX – на початку XX ст. Основні тенденції імперської політики Росії та Австро-Угорщини. Громадівський рух. Т. Шевченко, П. Куліш, М. Костомаров, М. Драгоманов. Хлопоманство. В. Антонович. Народництво в Україні. С. Перовська, М. Кибальчич. Поширення соціалістичних ідей. М. Зібер, С. Подолинський. Валуєвський циркуляр 1863 р. та Емський указ 1876 р. Федералізація Австро-Угорщини та автономія Галичини. Російський, польський та єврейський фактори в історії України. Пошук шляхів національної самоідентифікації. Москвофільська та народівська течія. І. Франко, Ю. Бачинський, Ю. Романчук, К. Левицький. Культурно-освітній, науковий та економічний сегменти національного руху: «Просвіта», НТШ, «Дністер». Преса, видавництва, театр. Галичина – П'ємонт українського національного руху. «Нова ера». Товариства «Сокіл», «Січ», «Народна рада». Політизація українського національного руху: РУРП (УРП), УНДП, УСДП, ХСС-УКП; ЗУБДО (ЗУО), «Братство тарасівців», РУП, УСДРП, УДРП. М. Міхновський «Самостійна Україна».

Революційні події 1905–1907 рр. в Україні. Причини, характер та національні особливості. Масові соціальні рухи: робітничий та селянський. Заворушення в армії та на флоті. Піднесення українського національного руху. Скасування Емського указу. Українська преса та видавництва. Кафедри українознавства. Створення та діяльність товариства «Просвіта». Діяльність українських політичних партій, їх взаємини із загальноросійськими політичними партіями. Вибори до Державної Думи і участь в ній українських депутатів. Боротьба за автономію України та українізацію освіти. Поразка революції. Репресії російського самодержавства проти українського національного руху. Антиукраїнська політика П. Столипіна, його аграрна реформа та її реалізація в Україні. Створення та діяльність Товариства українських поступовців. Спортивно-військовий рух на західноукраїнських землях: товариство «Пласт», «Січові стрільці».

Україна в Першій світовій війні 1914–1917 рр. Плани Антанти та Троїстого (Четверного) союзів щодо України. Початок війни і розстановка суспільно-політичних сил в українському національному русі. С. Петлюра «Війна і українці». Д. Донцов «Сучасне політичне положення

нації і наші завдання». Союз Визволення України. «Маніфест Головної Української Ради». Військові операції на території України в роки Першої світової війни. Окупація російськими військами Східної Галичини та Північної Буковини. Антиукраїнська русифікаторська політика царизму. Створення та бойовий шлях Українських Січових Стрільців. Культурно-освітня діяльність УСС. Війна і активізація українського питання.

Тема VII. Українська національна революція 1917–1921 рр.: відродження української державності

Лютнева революція 1917 р., повалення самодержавства і встановлення т.зв. «двовладдя». Становище в Україні після повалення царизму. Активізація національно-визвольного руху. Утворення Української Центральної Ради, її національний, соціальний і партійний склад та програма. Михайло Грушевський. Всеукраїнський національний конгрес (квітень 1917 р.). Курс на автономію України. Перший та Другий Універсали України та їх роль в державному відродженні України. Створення Генерального Секретаріату. Володимир Винниченко. Взаємини Генерального Секретаріату з Тимчасовим урядом. Центральна Рада та Генеральний Секретаріат – як перші державні структури відродженої України. Жовтневий збройний більшовицький переворот в Петрограді і боротьба за владу в Україні. Позиція Центральної Ради. III Універсал. Проголошення Української Народної Республіки. Вибори до Установчих зборів і поразка більшовицької партії. Києво-Харківський з'їзд Рад: проголошення радянської влади, створення радянського уряду. Перша війна радянської Росії проти Української Народної Республіки: ультиматум Раднаркому і відповідь Генерального Секретаріату. Збройна інтервенція радянських військ проти УНР. Крути: героїзм і трагедія (січень 1918). Брестський мирний договір (лютий 1918 р.) УНР з Центральними державами (Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією, Туреччиною): досягнення і прорахунки. IV Універсал: проголошення незалежності України.

Політична й соціально-економічна ситуація в Україні після Брестського мирного договору: вступ німецько-австрійських військ в Україну, їх політика. Криза Центральної Ради навесні 1918 р.

Гетьманський переворот і прихід до влади Павла Скоропадського (квітень 1918 р.). Утворення гетьманського уряду, його склад і програмні документи. Внутрішня і зовнішня політика Гетьманської держави: економічна, військова, культурно-освітня, церковна політика; дипломатична діяльність гетьманського уряду. Виникнення антигетьманської опозиції: Український Національний Союз, Директорія (В. Винниченко, С. Петлюра, Ф. Швець, А. Макаренко, О. Андрієвський). Повстанський рух проти гетьманщини та німецько-австрійських військ. Антигетьманське повстання Директорії та зречення від влади П. Скоропадського (грудень 1918 р.).

Прихід до влади Директорії, її склад, соціально-економічна та політична програма. Спроба об'єднання Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки 22 січня 1919 р. Друга війна радянської Росії проти УНР. Встановлення більшовицького контролю над більшою частиною України. Соціально-економічна політика радянської влади (політика «воєнного комунізму»). Селянсько-повстанський рух проти більшовицького режиму. Вторгнення в Україну денікінських військ. Україна у вирі іноземної інтервенції та громадянської війни. Утвердження радянської влади в Україні. Перетворення більшовицької партії в правлячу структуру тоталітарного типу. Перший зимовий похід (1919–1920) армії УНР. Варшавський договір (1920) УНР з Польщею. Ризький мирний договір (1921) та його наслідки для України. Другий зимовий похід (1921) армії УНР. Трагедія під Базаром. Завершення національно-визвольних змагань українського народу.

Активізація національно-визвольного руху на західноукраїнських землях у 1918 р. Створення Української Національної Ради та її програма. Листопадова (1918) національно-демократична революція і виникнення Західно-Української Народної Республіки. Д. Вітовський, Є. Петрушевич, К. Левицький. Створення Державного Секретаріату та його

політика. Перші декрети та програмні документи, конституція ЗУНР. Створення Української Галицької Армії. Польсько-українська війна 1918–1919 рр. Акт Злуки (22 січня 1919 р.) УНР та ЗУНР. Падіння ЗУНР.

Причини поразки та уроки Другої української національної революції 1917–1921 рр.

Тема VIII. Україна у міжвоєнний період (1921–1938 рр.) : утвердження тоталітарного режиму; спадкоємність традицій боротьби за незалежну українську державу

Внутрішнє і міжнародне становище України після поразки національно-визвольних змагань. Рух Опору в радянській Україні у 1921–1939 рр. Вхід УСРР до складу СРСР. Обмеження суверенітету республіки. Голод 1921–1923 рр. УСРР у роки Нової економічної політики. Українізація. Український націонал-комунізм. О. Шумський, М. Скрипник, М. Хвильовий, М. Волобуєв. Індустріалізація: завдання, характерні ознаки та прорахунки. Колективізація: причини і наслідки. Голодомор 1932–1933 рр. – геноцид проти українського народу. Утвердження тоталітарного комуністичного режиму. Формування партійно-бюрократичної номенклатури. Масові політичні репресії 20–30-х років радянського режиму. «Розстріляне відродження». Політика «войовничого атеїзму». Зміни в соціальному і національному складі УСРР та масовій психології й свідомості населення.

Західноукраїнські землі в 1921–1938 рр. Політичне, соціально-економічне та духовно-культурне становище Галичини, Волині, Буковини та Закарпаття. «Українське питання» в політиці Польщі, Румунії та Чехословаччини. ЗУЗ і спадкоємність традицій боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу. Створення та боротьба Української Військової Організації (УВО). Євген Коновалець. Діяльність легальних західноукраїнських політичних партій та організацій. УНДО. Українська Греко-Католицька Церква. Митрополит Андрей Шептицький. Створення та боротьба Організації Українських Націоналістів (ОУН). Степан Бандера. Андрій Мельник. Надання автономії та проголошення незалежності Карпатської України. Августин Волошин. Окупація Закарпаття Угорщиною.

Тема IX. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)

Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Пакт Молотова-Ріббентропа і його вплив на розв'язання Другої світової війни. Вхід західноукраїнських земель до складу СРСР й УРСР. Радянізація ЗУЗ. Масові репресії радянського режиму 1939–1941 рр.

Німецько-радянська війна 1941–1945 рр. та Україна. Поразки Червоної Армії і окупація України гітлерівською Німеччиною. Розчленування українських земель, специфіка ситуації в «дистрикті Галичина», рейхскомісаріаті «Україна», «Трансністрії» й у прифронтовій зоні. Встановлення нацистського окупаційного режиму. Експлуатація продовольчих, матеріальних та людських ресурсів. Вивезення на примусові роботи в Німеччину. Концтабори. Суспільне і релігійне життя. Проблема колаборації. Радянське підпілля й партизанський рух. Позиція ОУН під час війни. Акт відновлення української держави 30 червня 1941 р. Батальйони «Ролянд» і «Нахтігаль». Похідні групи ОУН. Створення та боротьба Української Повстанської Армії. Роман Шухевич-«Тарас Чупринка». Українська дивізія «Галичина». Українська Національна Армія в складі німецького вермахту. Українське питання на переговорах союзників по антигітлерівській коаліції. Звільнення України від німецької окупації. Наслідки Другої світової війни.

Тема X. Україна в др. пол. 40-х – пер. пол. 80-х рр. ХХ ст.: трансформації суспільно-політичного та економічного розвитку

Повоєнні адміністративно-територіальні зміни. Українсько-польське, українсько-чехословацьке, українсько-румунське територіальне розмежування. Включення Криму до складу УРСР. Зовнішньополітична діяльність УРСР. Особливості процесу відбудови народного

господарства. Рівень життя і побуту населення. Радянізація західних областей УРСР. Продовження боротьби ОУН та УПА. Масові репресії радянського та польського комуністичного режиму проти населення Західної України. Операція «Вісла». Ліквідація УГКЦ. Боротьба проти т.зв. «націоналізму», «космополітизму», «низькопоклонства» перед Заходом. Культурно-ідеологічні процеси в УРСР.

Україна в умовах десталінізації (1956–1964) «Хрущовська відлига». Суспільно-політичне життя в умовах часткової лібералізації радянського режиму. Соціально-економічний розвиток. Духовне життя в Україні: основні тенденції та характерні ознаки.

УРСР в роки «Брежнєвського застою» (1964–1985). Сповільнення темпів економічного розвитку. «Неосталінізм» в політичному житті. Політика русифікації. Петро Шелест та Володимир Щербицький. Привілейоване становище партійно-державної номенклатури. Повсякденне життя населення.

Новий етап національно-визвольного руху в Україні (середина 50-х – середина 80-х рр.). Перехід до мирних, конституційних форм боротьби. Діяльність підпільних груп та організацій: Українська робітничо-селянська спілка Л. Лук'яненка. Український національний фронт Д. Квецька та З. Красівського. Українська загальнонародна організація Г. Диндина та М. Крайника (УНФ-2).

Активізація опозиційних настроїв населення. Зародження дисидентського та правозахисного руху, його форми. Національне та релігійне дисидентство. Шістдесятники. І. Дзюба «Інтернаціоналізм чи русифікація?»; М. Брайчевський «Приєднання чи возз'єднання?»; В. Чорновіл «Лихо з розуму»; В. Мороз «Репортаж із заповідника ім. Берії»; М. Осадчий «Більмо»; Ю. Бадзьо «Право жити». «Український вісник». Український «самвидав». Українська Гельсінська група.

Тема XI. Україна на шляху до незалежності (середина 80-х рр. ХХ ст. – 2024 р.)

«Горбачовська перебудова» та її вплив на суспільно-політичні процеси в Україні. Чорнобильська катастрофа та її вплив на активізацію національного руху. Створення т.зв. «неформальних» організацій в Україні: Український культурологічний клуб. С. Набока. Товариство Лева. Товариство «Вертеп». Українська Гельсінська спілка. Історико-просвітницька організація «Меморіал», Товариство української мови ім. Т. Шевченка, Студентське братство. Поява незалежної преси: «Поступ», «Віче», «Тернове поле», «Просвіта». Боротьба за відновлення УГКЦ, національної символіки. Народний Рух України. В'ячеслав Чорновіл. Вибори до Верховної Ради СРСР та УРСР. Демократичний блок. Народна рада. Декларація про державний суверенітет України (липень 1990 р.). Виникнення нових політичних партій: Українська республіканська партія, Українська національна партія, Українська християнсько-демократична партія, Українська міжпартійна асамблея, УНА-УНСО, Партія зелених України, Партія демократичного відродження України, Демократична партія України.

Серпневий путч 1991 р. й проголошення Акту про незалежність України (24 серпня 1991 р.). Розпад СРСР. Стартові умови розгортання державотворчого процесу. Становлення владних структур. Конституційний процес. Прийняття Конституції незалежної України (28 червня 1996 р.). Реалізація нового соціально-економічного курсу і його наслідки. Специфіка взаємодії культури і суспільства в умовах перехідного періоду. Характерні ознаки релігійного життя. Формування концепції зовнішньополітичного курсу. Україна і СНД. Західний напрям зовнішньої політики України. Позиція лівих партій (КПУ, СПУ, СДПУ(о)) щодо державотворчих процесів в Україні. Л. Кравчук, Л. Кучма, В. Ющенко, В. Янукович – президенти України. Досягнення і прорахунки. Система влади в Україні. Формування Збройних сил України та інших державних інституцій. Державна символіка. Національна валюта. Міжнародні і міжконфесійні відносини. Проблеми політичного, соціально-економічного та духовно-культурного розвитку незалежної України. «Помаранчева революція» 2004 р.: здобутки та втрати. Російсько-українська війна

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	сем	сам	л		Л	сем	сам	
Тема 1. Вступ до історії України. Первісне суспільство і перші державні утворення на території України	6	2	2	2		6			6	
Тема 2. Київська Русь. Галицько-Волинське князівство: зародження державності українського народу (IX – перша половина XIV ст.)	8	2	2	4		8	2		6	
Тема 3. Україна в другій половині XIV – першій половині XVII ст.: литовсько-польська доба	8	2	2	4		8		2	6	
Тема 4. Українська національна революція середини XVII ст.: формування козацької держави	8	2	2	2		8	2		6	
Тема 5. Боротьба за українську державність наприкінці XVII–XVIII століттях	12	4	4	4		8	2		6	
Тема 6. Україна у складі Російської та Австрійської імперій: колоніальна політика російського самодержавства та австрійського абсолютизму; національне відродження (кінець XVIII – початок ХХст.)	12	4	4	4		8			8	
Тема 7. Українська національна революція 1917–1921 рр.: відродження української державності	8	2	2	4		10	2		8	
Тема 8. Україна у міжвоєнний період (1921 – 1938 рр.): утвердження тоталітарного режиму; спадкоємність традицій боротьби за незалежну українську державу	8	2	2	4		8			8	
Тема 9. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	8	2	2	4		8			8	
Тема 10. Українська РСР в другій половині 40-х – першій половині 80-х рр. ХХ ст.: трансформація суспільного розвитку	8	2	2	4		8		2	6	
Тема 11. Україна на шляху до	8	2	2	4		10	2		8	

незалежності (середина 80-х рр. XX ст. – 2024 р.)									
Усього годин	90	24	26	40		90	10	4	76

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	ТЕМИ	К-сть год	
		денна форма	заочна форма
	Теми I модуля		
1.	Вступ до історії України. Первісне суспільство і перші державні утворення на території України	2	
2.	Київська Русь. Галицько-Волинське князівство: зародження державності українського народу (IX – перша половина XIV ст.)	2	
3.	Україна в другій половині XIV – першій половині XVII ст.: литовсько-польська доба	2	
4.	Українська національна революція середини XVII ст.: формування козацької держави	2	
5.	Україна в другій половині XVII – XVIII ст.: доба Руїни та Гетьманщини	4	
6.	Україна у складі Російської та Австрійської імперій: колоніальна політика російського самодержавства та австрійського абсолютизму; національне відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)	4	2
7.	Українська національна революція 1917–1921 рр.: відродження української державності	2	
8.	Україна у міжвоєнний період (1921 – 1938 рр.): утвердження тоталітарного режиму; спадкоємність традицій боротьби за незалежну українську державу	2	
9.	Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	2	
10.	Україна в др. пол. 40-х – пер. пол. 80-х рр. XX ст.: трансформації суспільно-політичного та економічного розвитку	2	2
11.	Україна на шляху до незалежності (середина 80-х рр. XX ст. – 2021 р.)	2	
	Всього	26	4

6. Самостійна робота

№	Теми	форма	
		денна	заочна

1.	Стародавня доба в історії України	2	6
2.	Київська Русь і Галицько-Волинська держава в історії України	4	6
3.	Перший поділ України. Місце і роль українського козацтва та Запорозької Січі в боротьбі за українську державність	4	6
4.	Перша українська національна революція середини XVII ст.	2	6
5.	Боротьба за українську державність наприкінці XVII–XVIII століттях	4	6
6.	Суспільно-політичний рух й національне відродження в Україні наприкінці XVIII на початку XX ст.	4	8
7.	Друга українська національна революція 1917–1921 рр.	4	8
8.	Україна між Першою та Другою світовими війнами: проблеми політичного та соціально-економічного розвитку й боротьби за національну державність	4	8
9.	Україна у Другій світовій війні (1939–1945 рр.)	4	8
10.	Українська РСР в другій половині 40-х – першій половині 80-х рр. XX ст.: трансформація суспільного розвитку	4	6
11.	Третя українська національна революція (кінець 80-х рр. XXст. – 2024 р.)	4	8
Всього за модуль		40	76

7. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

(не передбачено)

8. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

(не передбачено)

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

(для студентів, які навчаються за графіком сприяння та для студентів заочної форми навчання)

КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ¹

№1

1. Спростуйте міф про те, що українці та росіяни – один народ.
2. Скасування кріпосного права та панщини на східно- та західноукраїнських землях.
3. Російська окупація Криму та спроби захоплення Донбасу. Особливості російсько-української війни 2014-2024 рр.

№2

1. Походження трипільців: міфи та реальність.

---

¹Номер варіанту контрольної роботи повинен співпадати із останньою цифрою (або двома останніми цифрами (від 10 до 20) номера паспорта

2. Спростуйте міф про те, що росія – пряма і єдина спадкоємиця Київської Русі як держави.
3. Завершальний етап німецько-радянської війни й звільнення України від нацистської окупації (1943-1944).

№3

1. Розкрийте основну проблематику етногенезу українського народу.
2. Національний рух на західноукраїнських землях в першій половині XIX ст. «Руська трійця».
3. Спростуйте російський наратив про те, що «Русь» – давня назва росії».

№4

1. Спростуйте російський наратив про те, що Володимир Святославович (Великий) – російський князь.
2. Антиукраїнська політика Російської імперії у 1709-1750-х роках. «Конституція» Пилипа Орлика. Перша Малоросійська колегія. Правління Гетьманського уряду.
3. Українська «революція гідності» 2013-2014 рр.: причини, хід та результати

№5

1. Спростуйте російський наратив про те, що Анна Київська (Руська) – «русская княжна».
2. Європейські демократичні революції 1848 р. й Україна. Основні досягнення українського національного руху.
3. Пакт Молотова-Ріббентропа та його вплив на розв'язання Другої світової війни.

№6

1. Спростуйте російський наратив про те, що термін «Україна» означає окраїну російської держави.
2. Російсько-турецькі війни др. пол. XVIII – пер. третини XIX ст. й Україна. Азовське, Чорноморське та Кубанське козацтво.
3. Дисидентський та правозахисний рухи в Україні. Шістдесятники.

№7

1. Галицько-Волинське князівство: утворення, розвиток та роль в історії української державності
2. Спростуйте російський наратив про те, що Переяславська рада 1654 р. – вікопомний акт возз'єднання України з росією.
3. Політика русифікації України у 70-х роках XX ст.: суть та наслідки.

№8

1. Спростуйте російський наратив про те, що Іван Мазепа – зрадник
2. Утворення Української Центральної Ради та Генерального секретаріату, їх функції та політика (березень-листопад 1917 р.).
3. Українська «революція гідності» 2013-2014 рр.: причини, хід та результати

№9

1. Спростуйте міф про те, що росія – пряма і єдина спадкоємиця Київської Русі як держави.
2. Політичне становище та соціально-економічний розвиток українських земель в складі Австрійської монархії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.

3. Масові репресії радянського режиму на західноукраїнських землях у 1939 - 1941 рр.
№10

1. Спростуйте російський нарратив про те, що Крим – сакральна територія «русского міра».
2. Героїзм і трагедія Крут.
3. Карпатська Україна у 1938-1939 рр.: створення та боротьба за незалежність.
№1

1. Спростуйте російський нарратив про те, що міста Південної та Східної України засновані росією.
2. Друга війна більшовицької Росії проти УНР (1919-1920 рр.). Утвердження радянської влади в Україні.
3. Особливості російсько-української війни 2014-2024 рр.

№12

1. Назвіть та спростуйте основні міфи/нарративи, які вигадала російська (імперська, більшовицька) пропаганда про українських козаків.
2. Варшавський та Ризький мирні договори, їх суть та наслідки для України.
3. Спростуйте п'ять міфів основних російських нарративів/міфів про лідера українських націоналістів Степана Бандеру.

№13

1. Спростуйте російський нарратив про те, що термін «Україна» означає окраїну російської держави
2. Створення Директорії, її прихід до влади, програма та діяльність.
3. Російська окупація Криму та спроби захоплення Донбасу. Особливості російсько-української війни 2014-2022 рр.

№14

1. Переяславська угода та Березневі стаття 1654 р. і їх наслідки для України.
2. Внутрішня і зовнішня політика Української монархічної держави (1918).
3. Українська Військова Організація й Організація Українських Націоналістів: створення, програми та діяльність.

№15

1. Поділ України на Правобережну та Лівобережну. Андрусівський договір та Вічний мир.
2. Спростуйте російський нарратив про те, що начебто Україну вигадав Ленін, коли створював Радянський Союз
3. Масові політичні репресії 20 – 30-х рр. ХХ ст. комуністичного тоталітарного режиму в УСРР.

№16

1. Спростуйте міф про те, що росія – пряма і єдина спадкоємиця Київської Русі як держави.
2. Причини поразки та уроки Української революції 1917 – 1921 рр.
3. Індустріалізація в УСРР: завдання, досягнення та прорахунки.

№17

1. Українські землі в складі Речі Посполитої: політичний статус, соціально-економічний та духовно-культурний розвиток. Брестська унія.
2. Спростуйте російський наратив про те, що Голодомор 1932-1933 років не був геноцидом українців.
3. Українська «революція гідності» 2013-2014 рр.: причини, хід та результати

№18

1. Російсько-українські відносини наприкінці XVII – на початку XVIII ст. Полтавська битва. Гетьман Іван Мазепа та його роль в історії України
2. Створення Директорії, її прихід до влади, програма та діяльність.
3. «Помаранчева» революція 2004-2005 рр.: причини та результати.

№19.

1. Спростуйте російський наратив про те, що Володимир Святославович (Великий) – російський князь.
2. Спростуйте російський наратив про те, що міста Південної та Східної України засновані росією.
3. Масові репресії радянського режиму на західноукраїнських землях у 1939- 1941 рр.

№20

1. Назвіть та спростуйте основні міфи/наративи, які вигадала російська (імперська, більшовицька) пропаганда про українських козаків.
2. Проголошення та спроби встановлення радянської влади більшовиками. Перша війна більшовицької Росії проти Української Народної Республіки (листопад 1917 – січень 1918 рр.).
3. Собор «під омофором» НКДБ: як ліквідували УГКЦ

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції із використанням відеоматеріалів, презентацій, інтерактивних методик(мозковий штурм), диспут, робота з науковою літературою.

Словесні, наочні, практичні; евристичний, частково-пошуковий, дослідницький, метод проблемного викладання.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль – відповіді та доповнення на семінарських заняттях, презентації, історичні повідомлення; проміжний контроль – написання контрольних робіт, підготовка проектів; підсумковий контроль – іспит(II семестр – денна форма; I семестр – заочна форма навчання).

12. ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ВИМОГИ

1. «Історія України» як наукова дисципліна.
2. Джерела та література курсу «Історія України».
3. Археологічна періодизація стародавньої доби історії України.
4. Трипільська культура в історії України.
5. Перші історичні народи на території України.
6. Грецька колонізація Північного Причорномор'я та Криму у VII до н.е. - V ст. н.е.
7. Формування східних слов'ян. Їх суспільний устрій, культура, взаємини з іншими народами.
8. Етногенез українського народу. Походження терміну «Україна». Національна символіка.
9. Виникнення Давньоруської держави: антський і дулібський союзи племен. Походження терміну «Русь». Норманська та антинорманська теорії.
10. Періодизація Давньоруської держави. Династії Києвичів та Рюриковичів.
11. Суспільний устрій та економіка Давньоруської держави у IX-XII ст.
12. Культура Давньоруської держави.
13. Язичництво та християнство в Русі. Хрещення Русі та його історичне значення.
14. Розпад Давньоруської держави: причини та наслідки.
15. Боротьба Русі з кочівниками (X-XIII ст.).
16. Міжнародні зв'язки Давньоруської держави.
17. Галицько-Волинське князівство: утворення, розвиток та роль в історії української державності.
18. Перший поділ і загарбання українських земель іноземними державами у XIV-XVI ст. Кревська та Люблінська унії.
19. Українські землі в складі речі Посполитої: політичний статус, соціально-економічний та духовно-культурний розвиток. Брестська унія.
20. Польський, литовський, російський, татарський та єврейський фактори в історії України XIV-XVIII ст.
21. Причини та версії виникнення українського козацтва та його роль в історії України.
22. Військова організація та військове мистецтво українського козацтва.
23. Утворення Запорозької Січі. Військові, господарські та державницькі аспекти її функціонування.
24. Козацько-селянські повстання кінця XVI – першої третини XVII ст.
25. Причини, характер і періодизація Національно-визвольної війни українського народу під проводом Богдана Хмельницького.

26. Військові дії у 1648-1653 рр. Зборівський та Білоцерківський мирні договори. Битви під Батогом та Жванцем.
27. Утворення Української козацької держави середини XVII ст., її політичний та адміністративно-територіальний устрій. Зміни в соціально-економічному житті.
28. Переяславська угода та Березневі стаття 1654 р. і їх наслідки для України.
29. Політична ситуація в Україні у 50 – 60-х рр. XVII ст. Віленське перемир'я та Гадяцький договір. Конотопська битва.
30. Поділ України на Правобережну та Лівобережну. Андрусівський договір та Вічний мир.
31. Російсько-українські відносини наприкінці XVII – на початку XVIII ст. Полтавська битва. Гетьман Іван Мазепа та його роль в історії України
32. Антиукраїнська політика Російської імперії у 1709-1750-х роках. «Конституція» Пилипа Орлика. Перша Малоросійська колегія. Правління Гетьманського уряду.
33. Україна у др.пол. XVIII ст. Ліквідація російським самодержавством Гетьманщини та Запорозької Січі. Друга Малоросійська колегія.
34. Гайдамацький та опришківський рухи в Україні. Коліївщина.
35. Російсько-турецькі війни др. пол. XVIII – пер. третини XIX ст. й Україна. Азовське, Чорноморське та Кубанське козацтво.
36. Поділи Польщі та їх вплив на черговий перерозподіл українських земель.
37. Політичне становище та соціально-економічний розвиток українських земель в складі Російської імперії наприкінці XVIII – першої половини XIX ст.
38. Політичне становище та соціально-економічний розвиток українських земель в складі Австрійської монархії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.
39. Масонський і декабристський рухи в Україні.
40. Національний рух на східноукраїнських землях в першій половині XIX ст. Кирило-Мефодіївське товариство.
41. Національний рух на західноукраїнських землях в першій половині XIX ст. «Руська трійця».
42. Європейські демократичні революції 1848 р. й Україна. Основні досягнення українського національного руху.
43. Скасування кріпосного права та панщини на східно- та західноукраїнських землях
44. Громадівський, народницький; москвофільський, народовський рухи в Україні у другій половині XIX ст.
45. Виникнення, програмні документи й діяльність українських політичних партій наприкінці XIX – на початку XX ст.
46. Український національний рух в час революції 1905-1907 рр.
47. Створення, програмні документи й діяльність молодіжних військово-спортивних організацій «Сокіл», «Січ», «Пласт».
48. Україна у Першій світовій війні.
49. Створення, бойовий шлях та культурно-освітня діяльність Українських Січових Стрільців.
50. Українська революція 1917-1921 рр.: причини, характер, періодизація
51. Утворення Української Національної Ради та Генерального секретаріату, їх функції та політика (березень-листопад 1917 р.).
52. Універсали Центральної ради та їх роль в розбудові Української держави.
53. Проголошення та спроби встановлення радянської влади більшовиками. Перша війна більшовицької Росії проти Української Народної Республіки (листопад 1917 – січень 1918 рр.).
54. Героїзм і трагедія Крут.
55. Брестський мирний договір УНР з Центральними державами: досягнення і прорахунки.

56. Гетьманський переворот (1918) і проголошення Української монархічної держави.
57. Внутрішня і зовнішня політика Української монархічної держави (1918).
58. Створення Директорії, її прихід до влади, програма та діяльність.
59. Друга війна більшовицької Росії проти УНР (1919-1920 рр.). Утвердження радянської влади в Україні.
60. Перший та Другий зимовий походи армії УНР.
61. Варшавський та Ризький мирні договори, їх суть та наслідки для України.
62. Західно-Українська Народна Республіка: виникнення, внутрішня і зовнішня політика.
63. Польсько-українська війна 1918-1919 рр.: суть, основні етапи та наслідки.
64. Акт злуки УНР та ЗУНР (1919): проблеми соборності України.
65. Причини поразки та уроки Української революції 1917 – 1921 рр.
66. Політична та соціально-економічна програма більшовиків в Україні (1917-1921). Політика «воєнного комунізму».
67. Міжнародне становище України після поразки національної революції 1917-1921 рр. Черговий перерозподіл українських земель іноземними державами.
68. Створення СРСР й входження УРСР до її складу. Політичний статус, соціально-економічні й культурні повноваження республіки.
69. Голод 1921-1923 рр. в УРСР. Нова економічна політика.
70. Політика українізації, її суть та результати.
71. Індустріалізація в УРСР: завдання, досягнення та прорахунки.
72. Колективізація в УРСР: причини, здійснення та наслідки.
73. Голодомор 1932-1933 рр. в Україні: причини, суть, наслідки.
74. Масові політичні репресії 20 – 30-х рр. ХХ ст. комуністичного тоталітарного режиму в УРСР.
75. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період (1921-1939): політична й духовно-культурна ситуація, соціально-економічний розвиток.
76. Українська Військова Організація й Організація Українських Націоналістів: створення, програми та діяльність.
77. Карпатська Україна у 1938-1939 рр.: створення та боротьба за незалежність.
78. Пакт Молотова-Ріббентропа і його вплив на розв'язання Другої світової війни.
79. Входження західноукраїнських земель до складу СРСР й УРСР. Особливості політики радянської українізації.
80. Масові репресії радянського режиму на західноукраїнських землях у 1939-1941 рр.
81. Німецько-радянська війна 1941-1945 рр. й Україна. Окупація України нацистською Німеччиною.
82. Німецький окупаційний режим в Україні (1941-1944). Його особливості в різних окупаційних зонах.
83. Діяльність радянського підпілля та партизанський рух в Україні під час війни (1941-1944).
84. Створення та боротьба Української Повстанської Армії (1942-1945).
85. Акт відновлення української державності: 30 червня 1941 р.: проголошення та наслідки.
86. Українська дивізія «Галичина»: особливості створення й участь у бойових діях.
87. Завершальний етап німецько-радянської війни й звільнення України від німецької окупації (1943-1944).
88. Наслідки Другої світової війни для України: людські, матеріальні й моральні втрати.
89. Особливості процесу відбудови народного господарства України у повоєнні роки (1945-1953).
90. Голод 1946-1947 рр. в УРСР: причини та наслідки.
91. Повоєнні адміністративно-територіальні зміни в УРСР (1945-1954); Україна в системі міжнародних відносин. Зовнішньополітична діяльність УРСР.

92. Суперечливий характер суспільно-політичного життя в УРСР (1945-1956). Боротьба радянського режиму з українським націоналізмом та космополітизмом.
93. Особливості радянзації західних областей УРСР (1944-1956). Ліквідація Української греко-католицької церкви. Боротьба радянського режиму з УПА та підпіллям ОУН.
94. УРСР в період десталінізації (1956-1964). «Хрущовська відлига».
95. УРСР в період неосталінізму та «Брежнєвського застою» (1964-1985).
96. Політика русифікації України: суть та наслідки.
97. Дисидентський та правозахисний рухи в Україні. Шістдесятники.
98. «Горбачовська перебудова» та її вплив на суспільно-політичні та економічні процеси в УРСР.
99. Активізація національного руху в Україні: проблеми екології, мови, історії. Створення та діяльність Народного руху України й інших національних інституцій.
100. Вибори до Верховної Ради СРСР та УРСР. Демократичний блок й Народна Рада. Декларація про державний суверенітет України (1990).
101. Акт проголошення незалежності України (1991). Грудневий (1991) референдум та вибори Президента України.
102. Проблеми політичного, соціально-економічного та духовно-культурного розвитку незалежної України (1991-2004).
103. «Помаранчева» революція 2004-2005 рр.: причини та результати.
104. Українська «революція Гідності» 2013-2014 рр.: причини, хід та результати.
105. Російська окупація Криму та спроби захоплення Донбасу. Особливості російсько-української війни 2014-2024 р.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань, умінь і навичок студентів з навчальної дисципліни «Історія України» здійснюється на основі комплексного підходу з використанням рейтингової системи оцінки знань студентів за 100-бальною шкалою.

Модуль 1.

№ заняття	ТЕМИ СЕМІНАРІВ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	Бали семінари	Бали самостійні
Теми I			
1.	Вступ до історії України. Первісне суспільство і перші державні утворення на території України	0	0-1,5
2.	Київська Русь. Галицько-Волинське князівство: зародження державності українського народу (IX – перша половина XIV ст.)	0-3	0-1,5
3.	Україна в другій половині XIV – першій половині XVII ст.: литовсько-польська доба	0-3	0-1,5
4.	Українська національна революція середини XVII ст.: формування козацької держави	0	0-1,5
5.	Україна в другій половині XVII – XVIII ст.: доба Руїни та Гетьманщини	0-3	0-1,5
6.	Україна у складі Російської та Австрійської імперій: колоніальна політика російського самодержавства та австрійського абсолютизму; національне відродження (кін. XVIII – поч..XX ст.)	0-3	0-1,5
	КР№1	0-6	
Теми II			

7.	Українська національна революція 1917–1921 рр.: відродження української державності	0-6	0-1,5
8.	Україна у міжвоєнний період (1921 – 1938 рр.): утвердження тоталітарного режиму; спадкоємність традицій боротьби за незалежну українську державу	0-3	0-1,5
9	Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	0-	0-1,5
10	Україна в др. пол. 40-х – пер. пол. 80-х рр. XX ст.: трансформації суспільно-політичного та економічного розвитку	0-3	0-1,5
11.	Україна на шляху до незалежності (сер. 80-х рр. XX ст. – 2024 р.)	0-3	0-1,5
	КР№2	0-6	
	ІСПИТ	0-50	
	РАЗОМ	100	
	ФЗН ТЕМИ СЕМІНАРІВ		
1-2.	1.Вступ до історії України. Первісне суспільство і перші державні утворення на території України	0-3	
3.	2.Київська Русь. Галицько-Волинське князівство: зародження державності українського народу (IX – перша половина XIV ст.)	0-3	
4.	3.Україна в другій половині XIV – першій половині XVII ст.: литовсько-польська доба		
5.	4.Українська національна революція середини XVII ст.: формування козацької держави		
6.	5.Україна в другій половині XVII – XVIII ст.: доба Руїни та Гетьманщини	0-3	
7-8.	6.Україна у складі Російської та Австрійської імперій: колоніальна політика російського самодержавства та австрійського абсолютизму; національне відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)		
9-10.	7.Українська національна революція 1917–1921 рр.: відродження української державності		
11.	8.Україна у міжвоєнний період (1921 – 1938 рр.): утвердження тоталітарного режиму; спадкоємність традицій боротьби за незалежну українську державу		
12.	9.Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)		
13-14.	10.Україна в др. пол. 40-х – пер. пол. 80-х рр. XX ст.: трансформації суспільно-політичного та економічного розвитку	0-3	
15.	11. Україна на шляху до незалежності (середина 80-х рр. XX ст. – 2024 р.)		
	КОНТРОЛЬНА РОБОТА	32	
	ІСПИТ	0-50	
	РАЗОМ	100	

I. Оцінювання курсу «Історія України» проводиться за 50-бальною шкалою:

1)практичні: 39 бали (13 занять: максимальний бал на семінарі 3 (відмінно), 2 (добре), 1 (задовільно), 0 (незадовільно).

2)самостійна робота: 16 балів (11 тем: максимальний бал за самостійну роботу 1,5 (відмінно), 1 (добре), 0,5 (задовільно), 0 (незадовільно).

2)контрольні заміри: 12 балів (2 к.р.Х6б.);

Відповідь студента на семінарському занятті оцінюється на «відмінно», коли студент дає вичерпну відповідь на поставлене питання, демонструє знання фактологічного матеріалу, основних теоретичних проблем курсу.

Оцінка «добре» передбачає в цілому правильну відповідь на поставлене питання, але на додаткові запитання викладача відповідає з деякими погрішностями.

«Задовільно» виставляється при наявності окремих помилок при висвітленні фактологічного матеріалу з даної проблеми, студент частково знає відповідь на запропоновані питання і демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення.

«Незадовільно» – за повну непідготовленість до заняття.

До екзаменаційної відомості вносяться результати поточного, а також їх сумарна оцінка за 100-бальною системою, 4-бальною шкалою оцінювання та оцінкою за шкалою ECTS. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-х бальну шкалу за системою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Навчальна програма із дисципліни : <http://repository.ldufk.edu.ua/>
2. Модульна робоча навчальна програма із дисципліни. <http://repository.ldufk.edu.ua/>
3. Комплект текстів лекцій: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
4. Навчально-методичний посібник до курсу (Полянський О. Історія України: [навч. посіб. для семінарських занять для студ. неіст. спец. ВНЗ]/Олег Полянський, Руслана Труба. – Львів, 2011. – 468 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/3447/1/Poljanskyv%20O.%2c%20Truba%20R..pdf>
5. Полянський О., Труба Р. Історія України : навч.-метод. посіб. / Олег Полянський, Руслана Труба. - Львів : Растр-7, 2021. - 196 <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/29999>
6. Полянський О. Російсько-українські війни XII–XXI століть: історичний вимір : монографія. - Львів : Растр-М, 2023. – 310 с. <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/35345>

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. – К.: Портал, 2021. – 432с.

2. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX ст. – К., 2019. – 656 с.
<http://history.franko.lviv.ua/PDF%20Final/Grycak.pdf>
3. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Ключко. – Х., 2022. – 512 с.
http://chtyvo.org.ua/authors/Plokhii_Serhii/Brama_Yevropy_Istoriia_Ukrainy_vid_skiiskykh_voien_do_nezalezhnosti/
4. Полянський О. Російсько-українські війни XII–XXI століть: історичний вимір : монографія. - Львів : Растр-М, 2023. – 310 с.
<https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/35345>
5. Час народів. Історія України XIX століття: Навчальний посібник / За заг. ред. М. М.Мудрого. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. - 408 с. – Режим доступу:
http://chtyvo.org.ua/authors/Mudryi_Marian/Chas_narodiv_Istoriia_Ukrainy_XIX_stolittia/

Додаткова

1. Горобець В. Князі і гетьмани усієї Русі. "Через шаблю маєм право". Злети і падіння козацької держави 1648-1783 років. – Х., 2016. – 352 с. – (Історія без цензури)
2. Від Рейхстагу до Івдзіми. У полум'ї війни. Україна та українці у Другій світовій / Заг. ред. Я. Примаченко; Авт. кол.: В. Вятрович, С. Громенко, М. Майоров, І.Патриляк, Я. Примаченко, А. Руккас. – Х., 2017. – 352 с. – (Історія без цензури)
3. Енциклопедія історії України: у 10-ти т. / редкол.: В.А. Смолій (голова), Я.Д.Ісаєвич, С.В. Кульчицький [та ін.]. – К.: Наукова думка, 2005-2018.
<http://resource.history.org.ua/item/0001124>
4. Лицарі Дикого Поля. Плугом і мушкетом: Український шлях до Чорного моря / Авт. кол.: О. Бачинська, Т. Вінцовський, В. Грибовський, Н. Діанова, А.Домановський, М. Майоров, В. Маслійчук, Б. Черкас, О. Шишко; Упоряд. К.Галушко. – Х., 2016. – 352 с. – (Історія без цензури)
5. На бій за волю. Перемога через поразки. Україна у війнах і революціях 1914-1921 років / Авт. кол.: А. Руккас, М. Ковальчук, А. Папакін, В. Лободаєв. – Х., 2016. – 352 с. – (Історія без цензури)
6. Народження країни. Від краю до держави. Назва, символіка, територія і кордони України / Авт. кол.: К. Галушко, А. Гречило, С. Громенко, Г. Єфіменко, М.Майоров; Упоряд. К. Галушко. – Х., 2016. – 525 с. – (Історія без цензури)
7. Поле битви – Україна. Від "володарів степу" до "кіборгів". Воєнна історія України від давнини до сьогодення / Авт. кол.: Б. Черкас, О. Сокирко, А. Плахонін, Я.Примаченко, М. Відейко, А. Галушка, К. Галушко, С. Громенко, М. Майоров, А.Руккас, Є. Синиця; Упоряд. К. Галушко. – Х., 2016. – 352 с. – (Історія без цензури)
8. Плохій С. російсько-українська війна: повернення історії. – Х.: КСД, 2023. – 400 с.
9. Революція Гідності: методичні матеріали. К., 2015. 46 с.
https://don.kyivcity.gov.ua/files/2015/11/13/2015_metodichka_reviluciya_gidnosti_4.pdf
10. Русь «після Русі». Між короною і булавою. Українські землі від королівства Русі до Війська Запорізького / [В. М. Горобець та ін.]. Харків :

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. – 351, [16] с. (Історія без цензури).

11. Таїрова-Яковлева Т. Повсякдення, дозвілля і традиції козацької еліти Гетьманщини. К., 2018. 184 с.

12. Тіні згаданих предків. Від склавинів до русинів. Прадавня Україна, Русь і походження українців / [Михайло Відейко та ін. ; упоряд. Кирило Галушко]. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 351, [16] с. (Історія без цензури).

13. У кігтях двоглавих орлів. Творення модерної нації. Україна під скіпетрами Романових і Габсбургів.– Харків, 2016. – 352 с.

14. Україна радянська. Ілюзії та катастрофи "комуністичного раю" / Заг. ред. Г.Єфіменка; Авт. кол.: Єфіменко Г., Примаченко Я., Юркова О. – Х., 2017. – 352 с. – (Історія без цензури)

15. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України.– 4-е вид., перероблене та розшир. – К.: Критика, 2009. – 584с.
<http://history.franko.lviv.ua/PDF%20Final/Jakovenko.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- Інститут історії Національної Академії наук України www.history.org.ua
- Український інститут національної пам'яті www.memory.gov.ua
- Національна бібліотека України ім. І.І. Вернадського www.nbuv.gov.ua
- [Проект «Країна. Історія українських земель»](#) – цикл із 183 серій анімованих фільмів, які присвячені важливим подіям та знаковим постатям в історії України. Тривалість кожної серії складає 25-70 хвилин.

Бібліотеки

1. Бібліотека Львівського державного університету фізичної культури, м. Львів <http://repository.ldufk.edu.ua/> Репозитарій бібліотеки Львівського державного університету фізичної культури

2. *Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника* НАН, м. Львів, вул. Стефаника, 2.

3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського, Київ <http://www.nbuv.gov.ua/>

Інтернет

www.history.org.ua	Інститут історії Національної Академії наук України
www.nbuv.gov.ua	Національна бібліотека України ім. І.І. Вернадського
www.memory.gov.ua	Український інститут національної пам'яті
history.vn.ua	Книги та підручники з історії України та всесвітньої історії
www.nsta.org	NSTA (Британське наукове співтовариство вчителів)
www.cossackdom.com	Історія українського козацтва